

Oponentský posudek DP Kateřiny Antalovské (Č-N) Lezecký slang

Vedoucí DP: PhDr. Ladislav Janovec, Ph.D.

LS 06/07

Je to další z řady slangologických DP vzniklých na KČJ, které obohacují poznání českého slangu. Autorka se seznámila s rozsáhlou odbornou literaturou a její slovník vychází z několikaleté znalosti prostředí „lezců“, s nimiž „chodí lézt“ (!), abych užil „kouzla nechtěného“, protože bezděčného výrazu na s. 153. Z hlediska kvantitativního je to práce impozantní. Navíc je v ní pozitivní energie, která je produktem symbiózy *hobby* a velice odpovědného a nepovrchního studia odborné lingvistické literatury. A aniž bych chtěl snižovat hodnotu pozoruhodného textového výkonu diplomantky, *Lezecký slang* reprezentuje – po několikáté už- kvalitní a motivující vedení vedoucího DP.

Podle autorky „je nevhodné označovat lezce na skalách jako horolezce“ (s. 97), proto název **lezecký**, nikoli horolezecký slang v titulu DP. „Sportovní lezení“ (neužívá se výraz „horolezení“) je na skalách v přírodě, nebo na umělé stěně. Náročnější variantou sportovního lezení je *bouldering* (s. 98). Čili „sportovní lezci“ nejsou horolezci, protože jejich činnost *nemusí být* v horách. To je sice pravda, ale na druhé straně tato činnost vyžaduje horolezeckou techniku, větší část výstroje i výzbroje je s horolezci totožná (slovník dokonce obsahuje i výrazy, které jsou příznačné pro horolezce specializující se na ledovcové stěny). Domnívám se, proto, že horolezecký slang i pro „sportovní lezení“ (*bouldering*) je označení, které nemusí být zcela přesné („zelenina“ rovněž neoznačuje pouze „zelené“ produkty), ale je snad akceptovatelné.

V zevrubné přehledu názorů českých lingvistů na problematiku slangu poněkud zanikají podstatnější odlišnosti pojmání slangové problematiky. Myslím, že při obhajobě by se diplomantka mohla zamyslet nad tím, které názory českých lingvistů, resp. českého lingvisty ve svých důsledcích jsou neslučitelné s pojetím slangu, které v současné institucionální české bohemistice je dominantní (J. Hubáček).

Lexikografickou část DP představuje vlastní tvůrčí přínos autorky. Pokud si dovolím coby oponent některé kritické připomínky, vztahují se pouze k některým dílčím jevům, a nejsou proto v rozporu s mým celkovým hodnocením.

U některých hesel jsou nepřesné popisy významů slangových lexémů: např. na s. 213 **majlona** je „šroubovací spojovací prostředek používaný např. místo jedné karabiny v expresce na umělé lezecké stěně“. „Majlona“ není „šroubovací spojovací prostředek“, ale speciální karabina se zámkem („Maillon rapid“) s pojistným šroubem, který se nemůže samovolně uvolnit (tuto karabinu přejali [horo]lezci od speleologů, protože [horo]lezecké karabiny představují nejslabší článek jisticího systému [horo]lezců). Na téže stránce (213) autorka píše, že **grivel** je „italský výrobce vybavení pro lezení v ledu“, což je nicneříkající

explikace: když (jenom) výrobce, tak **Grivel**. V (horo)lezeckém prostředí je *grivel* pojmenováním stoupacích želez (maček) zn. Grivel 2F, užívaných v ledovcových stěnách: je to kombinovaný model rámových a kloubových maček, jak o nich autorka píše např. na s. 204 u hesla **footfang**.

Myslím, že by se v explikacích významů slangových jednotek nemělo užívat graficky neodlišených slangových výrazů, jako např. u **háemeska** (s. 205 et passim): český ekvivalent k něm. *Halbmastschlinge* by tedy neměl být v pravé (explikativní) části slovníkové rovnice „půlloďák“, ale „poloviční lodní uzel“ (uzel UIAA) jakožto jisticí nebo slaňovací pomůcka.

Slovníková část se vyznačuje nedostatečnou propojeností i nesjednoceností některých hesel: např. u **prsák** je uvedeno na s. 87 správně „prsí úvazek“ (*prsák* vznikl tedy univerbizací), ale na s. 217 čteme u **prsák** „hrudní úvazek“. Když už bylo zmíněno právě toto heslo, myslím, že by mělo být odkazem propojeno s **kšandy**, „prsí úvazek“ (s. 210) *et vice versa*.

V textu se objevují drobné tiskové chyby („přené“ m. *přesné* na s. 90), **copper-head** je psáno chybně jako „cooper-head“ dokonce dvakrát (s. 201, 278), horší je chybný pravopis toponyma *Hrubá Skála*, rovněž dvakrát (s. 88, 227).

Protože v bibliografii je uvedena mj. i instruktivní knížku Slávka Vomáčka a Soni Boštíkové (s. 276), dovoluji si ji upozornit na klasickou knihu Julia Kugyho *Ze života horolezce* (kterou možná již četla), ale i na nejnovější knižní vydání českého překladu knihy Rebecca A. Brown: *Horolezkyně: Z historie světového ženského horolezectví od r. 1808 do 60. let 20. stol.* (Praha: Brána 2005).

Práci doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: *v ý h o r n ě*

Praha 1. 4. 2007

O. Málíš